

บทที่ ๓

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

๑. นักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ฝึกสอนในปีการศึกษา ๒๕๑๔ ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา จำนวน ๒๐๐ คน ในระดับการศึกษา ดังนี้
 - ก. ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษานั้นคน
 - ข. ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษามัธยมศึกษา
 - ค. ระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต

ด้วยวิธีการสุ่มแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

๒. อาจารย์นิเทศวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่นิเทศการสอนในปีการศึกษา ๒๕๑๔ ทั้งหมด จำนวน ๒๘ คน
๓. ครู - อาจารย์ที่เลี้ยงโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ๗๖ โรงเรียน จำนวน ๕๐ คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

๑. การสัมภาษณ์ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนอย่างละเอียดจากนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ในโครงการฝึกสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๒. แบบสอบถาม ถามปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครู - อาจารย์ที่เลี้ยงในโครงการฝึกสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ชุด

ชุดที่ ๑ เป็นแบบสอบถามปัญหาการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ แบ่งออกเป็น ๓ ภาค รวม ๓๕ ข้อ

ภาคหนึ่ง เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอนและการนิเทศการสอน การศึกษาอบรมหรือสัมมนาตามการนิเทศการสอน จำนวนนักศึกษาฝึกสอนที่ตนเองรับผิดชอบแต่ละภาคฝึกสอน งานในหน้าที่รับผิดชอบ และทัศนคติที่มีต่อการนิเทศการสอน มีทั้งหมด ๒๒ ข้อ

ภาคสอง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในทัศนะของอาจารย์นิเทศก์ได้แก่ ปัญหาด้านเวลา งบประมาณ และสวัสดิการจากวิทยาลัย ทักษะในงานด้านการนิเทศการสอน การประสานงานและความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับโรงเรียนฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์อื่น ปัญหาการสอนและปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกสอน มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ

ภาคสาม เป็นคำถามถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอน ได้แก่ การให้เรียงลำดับปัญหาการฝึกสอนที่สำคัญ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอน มีทั้งหมด ๓ ข้อ

ชุดที่ ๒ เป็นแบบสอบถามปัญหาการฝึกสอนของครู - อาจารย์ที่เลี้ยง แบ่งออกเป็น ๓ ภาค รวม ๒๘ ข้อ

ภาคหนึ่ง เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ตามการสอนและการนิเทศการสอน การศึกษาอบรมหรือสัมมนาตามการนิเทศการสอน ชั้นเรียนที่สอนในปัจจุบัน การปฏิบัติหน้าที่นิเทศการสอนและงานในหน้าที่รับผิดชอบอื่น จำนวนนักศึกษาฝึกสอนที่ดูแลรับผิดชอบแต่ละภาคฝึกสอน และทัศนคติที่มีต่องานที่เลี้ยงฝึกสอน มีทั้งหมด ๑๖ ข้อ

ภาคสอง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในทัศนะของครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานนิเทศในโครงการฝึกสอน และความสามารถในงานนิเทศการสอน ปัญหาการสอน และปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาฝึกสอน การประสานงาน

และความสัมพันธ์ระหว่างครู - อาจารย์ที่เลี้ยงกับอาจารย์เทศก์ และนักศึกษาฝึกสอน
เวลาในการนิเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกสอน มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ

ภาคสาม เป็นคำถาม ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
ฝึกสอน ได้แก่ การให้เรียงลำดับปัญหาการฝึกสอนที่สำคัญ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับงานการเป็นครูที่เลี้ยง มีทั้งหมด ๓ ข้อ

ชุดที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน แบ่งออก
เป็น ๓ ภาค รวม ๓๔ ข้อ

ภาคหนึ่ง เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ภาค วรรคกับ
ประสบการณ์ในการฝึกสอน ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกสอน การ
นิเทศการสอนของอาจารย์เทศก์และครู - อาจารย์ที่เลี้ยง การจัดวิชาสอน การปฏิบัติงาน
สอน และงานอื่น ที่สัมพันธ์กับอาชีพครู มีทั้งหมด ๒๓ ข้อ

ภาคสอง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน ได้แก่
ปัญหาส่วนตัว การสอน การจัดและปกครองชั้นเรียน งานธุรการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาฝึกสอนกับอาจารย์เทศก์ ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และกลุ่ม
นักศึกษาฝึกสอน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกสอน มีทั้งหมด ๕ ข้อ

ภาคสาม เป็นคำถาม ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอน
ได้แก่ การให้เรียงลำดับปัญหาฝึกสอนที่สำคัญ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศ
การสอนของอาจารย์เทศก์และครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และข้อเสนอแนะอื่น มีทั้งหมด ๓ ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้ง ๓ ชุด มีลักษณะดังนี้

ภาคหนึ่ง ประกอบด้วย

๑. แบบตรวจคำตอบ (Check-list)

๒. แบบให้เติมข้อความลงในช่องว่าง (Completion-item)

๓. แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - scale)

๔. แบบปลายเปิด (Open - end)

ภาคสอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - scale)

ทั้งหมด

ภาคสาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - end)

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจาก

๑. ศึกษาหลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๐ หนังสือแนะแนวการสอนวิชาการศึกษาศึกษาพุทธศักราช ๒๕๑๐ โครงการสอน ประมวลการสอน เอกสารอื่นของกรมการฝึกหัดครู เอกสารการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษหลายฉบับ

๒. สัมภาษณ์ปัญหาและความคิดเห็นทั่วไปจากอาจารย์ในเทศก์ ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แลวนำมาสร้างแบบสอบถาม ๓ ชุด สำหรับอาจารย์ในเทศก์ ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนแบบสอบถามทั้ง ๓ ชุดนี้ ได้นำไปทดลองกับกลุ่มอื่นที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากรที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเองแก่นักศึกษาฝึกสอนจำนวน ๒๐๐ ฉบับ อาจารย์ในเทศก์จำนวน ๒๕ ฉบับ และครู - อาจารย์ที่เลี้ยงจำนวน ๕๐ ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ก. วิเคราะห์ค่าถามแบบตรวจคำตอบและแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ โดยนำมาแจงนับ (tally) แล้วเปลี่ยนคะแนนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อให้เป็นร้อยละ (Percents) ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแต่ละชุด

ข. วิเคราะห์ค่าถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยนำมาให้คะแนน จากการกำหนดน้ำหนักของคะแนน (Weight) เป็น ๕ ระดับ คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	๕
มาก	"	๔
ปานกลาง	"	๓
น้อย	"	๒
น้อยที่สุด	"	๑

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แสดงในรูปตาราง เปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครู - อาจารย์พี่เลี้ยง

ค. ค่าถามแบบปลายเปิด รวบรวมและนำมาจัดกลุ่มแล้วสรุปผลเป็นรายชื่อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

ก. การร้อยละ (Percents) ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นแบบตรวจคำตอบ

ข. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งหาค่าเฉลี่ยได้จากสูตร

ประกอบ กระณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ ๒; พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๔๑.

\bar{X}	=	$\frac{\sum fX}{N}$
X	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
N	=	จำนวนค่าตอบทั้งหมด
f	=	ความถี่ของคะแนน
X	=	ค่าของน้ำหนักคำตอบเป็น ๕,๔,๓,๒ และ ๑

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย คือความถี่ของคะแนน

๔.๕๖ - ๕.๐๐	หมายความว่า	เป็นปัญหาที่มากที่สุด
๓.๕๖ - ๔.๕๕	"	เป็นปัญหาค่อนข้างมาก
๒.๕๖ - ๓.๕๕	"	เป็นปัญหาค่อนข้างน้อย
๑.๕๖ - ๒.๕๕	"	เป็นปัญหาค่อนข้างน้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๕	"	เป็นปัญหาน้อยมาก

ก. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้ในการวัดการกระจายของข้อมูลจากสูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N} \right]^2}$$

๒. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างผลวิเคราะห์ของแบบสอบถามกับผลสรุปการสัมภาษณ์โดยละเอียด เพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องที่สุดของปัญหาและความคิดเห็น

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑.